

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 12, 2017

Nummer 12, 2017

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:1967](#) 30-05-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:4650](#) 30-05-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:1521](#) 24-05-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:1449](#) 17-05-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:1494](#) 17-05-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:858](#) 07-02-2017

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2017:2233](#) 31-05-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:5329](#) 17-05-2017

RECHTSPRAAK

***Erfgenamen gebonden aan (gecedeerd) optierecht huurder.
Aankondiging ontbinding huurovereenkomst leidt tot zuivere
aanvaarding.***

Een echtpaar verhuurt in 1972 een boekhandel en verleent Bruna daarbij een koopoptie voor het winkelpand, uit te oefenen na het overlijden van de langstlevende van het echtpaar. Ruim twintig jaar later staakt Bruna de boekhandel en verhuurt Bruna het winkelpand onder aan ondernemer A (geen boekhandel). Dit gebeurt met instemming van het echtpaar. Bruna cedeert het optierecht aan A, zij het zonder mededeling aan het echtpaar.

In 2014 overlijdt de langstlevende van het echtpaar. A doet aan de erven mededeling van de cessie en roept het optierecht in. Volgens de kantonrechter verzet de aard van het optierecht vanwege het persoonlijke karakter ervan zich tegen overdracht. Het hof is het hiermee oneens.

De enkele omstandigheid dat een vorderingsrecht is verleend met het oog op de persoon van de gerechtigde maakt nog niet dat sprake is van een naar haar aard onoverdraagbare vordering (art. 3:83 lid 1 BW). Daarvan is pas sprake als de te verrichten prestaties zodanig verband houden met de persoonlijke eigenschappen van de schuldeiser – Bruna – dat de rechten die daaruit voortvloeien niet door een andere persoon moeten kunnen worden uitgeoefend (Hoge Raad 10 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO6879). Uit de omstandigheid dat het echtpaar heeft ingestemd met het staken van de onderneming en de onderverhuur leidt het hof af dat de hoedanigheid van Bruna als boekhandelaar niet langer van belang was voor het echtpaar. Het feit dat Bruna hoofdhuurder is gebleven en de jarenlange persoonlijke band tussen het echtpaar en Bruna zijn onvoldoende voor het aannemen van vorenbedoeld persoonlijk karakter.

Voorts ziet het hof geen reden om aan te nemen dat partijen de overdraagbaarheid van de koopoptie hebben uitgesloten of dat de optie is uitgewerkt. De enkele verzwijging van de overdracht van de optie maakt de overdracht ook niet onzedelijk (art. 3:40 BW). Dit uitstel is inherent aan de onderhavige optie, die pas kan worden ingeroepen na het overlijden van het echtpaar. De substantiële waardevermindering van het pand sinds 1972 is ook geen onvoorziene

omstandigheid in de zin van artikel 6:258 BW.

Resteert nog de vraag of de nalatenschap wettelijk vereffend moet worden, als gevolg waarvan de vordering van A wordt opgeschort totdat de vereffening is afgerond (art. 4:223 BW). Dit leidt tot de vraag of de erven de nalatenschap zuiver hebben aanvaard, nog voor hun beneficiaire aanvaarding. Volgens het hof is dit het geval. De erven hebben zuiver aanvaard door de aanzegging van ontbinding van de huurovereenkomst met Bruna (art. 4:192 oud BW). Dit beschouwt het hof als een beschikkingshandeling die tot zuivere aanvaarding leidt. Dat de ontbindingsbevoegdheid al voor het overlijden zou zijn ontstaan, acht het hof niet relevant. Erflater heeft van deze bevoegdheid geen gebruikgemaakt, het betreft een eigenhandig optreden van de erven.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 30-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:4650

Zaaknummer: 200.172.614/01

Rechters: R.E. Weening, H. de Hek en I.F. Clement

Wetsartikelen: 3:40 BW, 3:83 BW, 4:192 oud BW, 4:223 BW en 6:258 BW

RECHTSPRAAK

Tijdelijk verruimde vrijstelling schenkbelasting (art. 33a SW 1956) slechts in één kalenderjaar toepasbaar.

Vader schenkt in november 2013 € 70.000 aan zijn dochter, met toepassing van de tijdelijk (tot € 100.000) verruimde vrijstelling van artikel 33a SW 1956. In november 2014 schenkt vader nogmaals aan dochter, nu een bedrag van € 30.000. Toepassing van de tijdelijk verruimde vrijstelling (art. 33a SW 1956) wordt dan geweigerd. Volgens de rechtbank (ECLI:NL:RBDHA:2016:4393) en nu ook het hof is deze weigering terecht.

Dochter had in november 2013 al kunnen weten dat de tijdelijk verruimde vrijstelling slechts voor één kalenderjaar beschikbaar stond (kalendereis uit het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 16 september 2013, nr. BLKB2013/1699M).

Dat de kalendereis niet volgde uit de toelichting op de website en het rekenhulpprogramma van de Belastingdienst rechtvaardigt nog geen beroep op het vertrouwensbeginsel. Dergelijke inlichtingen kunnen niet leiden tot een rechtens te beschermen vertrouwen, tenzij de belastingplichtige afgaande op die inlichtingen een handeling heeft verricht of nagelaten ten gevolge waarvan hij niet alleen alsnog de verschuldigde belasting moet betalen, maar bovendien schade lijdt (vgl. HR 9 maart 1988, nr. 24199, ECLI:NL:HR:1988:ZC3780). Van die schade is hier niet gebleken. Voor het aannemen van schade is onvoldoende dat het bedrag van de belasting een andere aanwending had kunnen krijgen.

Het beroep op het besluit van 5 november 2014, nr. BLKB 2014/1865M, *Stcrt.* 2014, 32842, wijst het hof af omdat hier geen sprake is van een met het besluit vergelijkbaar geval van een in aanbouw zijnde woning waaraan na 2014 een bedrag ter aflossing wordt besteed. Ook wijst het hof af het beroep van de dochter op de beantwoording van Kamervragen door de Staatssecretaris van Financiën van 31 oktober 2013. Aan deze uitlatingen van de staatssecretaris kan de dochter geen vertrouwen ontleenen, omdat de staatssecretaris deze in het wetgevingsproces heeft gedaan als medewetgever, niet als uitvoerder.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 24-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:1521

Zaaknummer: BK-16/00303

Rechters: Th.P.M. Chr Zandhuis, G.J. van Leijenhorst en J.J.J. Engel

Wetsartikelen: 33a SW 1956

RECHTSPRAAK

De ene schenking verplicht tot de andere schenking?

Echtgenoten komen in 2010 overeen 'dat de man bij een eventuele toekomstige schenking aan zijn kinderen hij de vrouw tegelijkertijd een schenking van een gelijk bedrag zal voldoen. Dit geldt andersom ook: wanneer de vrouw een schenking van de man ontvangt, zullen zijn kinderen tegelijkertijd een schenking van een gelijk bedrag ontvangen'.

In de jaren daarna schenkt de man herroepelijk aan zijn kinderen. Na echtscheiding veroordeelt de rechtbank de man tot betaling aan de vrouw op basis van de overeenkomst uit 2010. Het hof acht dit juist. Het feit dat de man de schenkingen aan zijn kinderen heeft herroepen, doet volgens het hof niet af aan zijn betalingsverplichting aan de vrouw. De schenkingen aan de kinderen zijn door aanvaarding tot stand gekomen en toen is ook steeds een verplichting aan de vrouw ontstaan.

Voor een wederkerigheid in de zin dat de vrouw een soortgelijke schenkingsverplichting heeft aan de man als zij aan haar kinderen schenkt, bevat de tekst van de overeenkomst geen aanwijzing, aldus het hof.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 17-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:1494

Zaaknummer: 200.201.620/01

Rechters: E.A. Mink, C.M. Warnaar en L.N.A. van Veen

Wetsartikelen: 7:175 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Zwart geld in nalatenschap en geheimhoudingsplicht notaris.

Tussen de bij een nalatenschap betrokken notaris enerzijds en de erfgenaam en zijn advocaten (ECLI:NL:GHAMS:2017:1968) anderzijds, is discussie over de aanwezigheid van zwart geld in de nalatenschap. Volgens de notaris heeft erflater hem daarvan verteld bij het opstellen van zijn testament kort voor overlijden. De erfgenaam en de advocaten vinden dat de notaris zijn geheimhoudingsplicht geschonden heeft door hen hiervan op de hoogte te brengen en ook een andere notaris, de deken van de Orde van Advocaten en de Raad van Discipline hierover te informeren.

Volgens het hof mocht de notaris de erfgenaam en zijn advocaten inlichten. Gelet op de (fiscale) risico's verbonden aan de mogelijke aanwezigheid van fiscaal niet verantwoord vermogen brengt een zorgvuldige uitoefening van de taak van een notaris juist mee dat op die risico's wordt gewezen. De informatie van erflater geldt weliswaar als aan de notaris toevertrouwd, maar de mogelijke aanwezigheid van 'zwart geld' of 'fiscaal niet verantwoord geld' raakt de rechtspositie van de erfgenaam direct.

De notaris heeft zijn geheimhoudingsplicht wel geschonden door de door erflater toevertrouwde informatie ook te delen met de andere notaris, de deken en de Raad van Discipline. Het feit dat zij zelf ook een geheimhoudingsplicht hebben, doet daaraan niet af.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 30-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:1967

Zaaknummer: 200.197.267/01 NOT

Rechters: A.M.A. Verscheure, F.J.P.M. Haas en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen: 22 WNA

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Testamentair bewindvoerders schuldig aan verduistering nalatenschapsvermogen.

Een 12-jarige zoon erft de omvangrijke nalatenschap van zijn vader. Vader heeft de nalatenschap onder testamentair bewind gesteld van X en Y. Daarbij heeft vader bepaald dat op het bewind mede de wettelijke bepalingen omtrent het voogdijbewind van toepassing zijn. Hieruit volgt volgens de rechtbank dat X en Y ingevolge artikel 1:350 BW de machtiging van de kantonrechter nodig hadden voor elke belegging van het nalatenschapsvermogen.

Met de kantonrechter was afgesproken dat de nalatenschap gematigd defensief zou worden belegd. Dit hebben X en Y niet gedaan. Integendeel, zij hebben uit de nalatenschap, zonder enige zekerheid en zonder machtiging, leningen verstrekt aan het noodlijdende bedrijf van X van in totaal € 4 miljoen. Dit bedrijf is vervolgens failliet gegaan. Volgens de rechtbank hebben X en Y de nalatenschap puur als financieringsinstrument, als ware het een bank, gebruikt. Zij hebben dit zonder de vereiste machtiging gedaan, zodat zij buiten hun bevoegdheid als bewindvoerders zijn getreden. X en Y hebben zich hiermee schuldig gemaakt aan verduistering (art. 323 Sr).

Het verweer van Y (in ECLI:NL:RBOVE:2017:2234) dat hij geen enkel persoonlijk belang bij de investeringen in het bedrijf van X had en dat hij heeft vertrouwd op de kennis en kunde van X, baat hem niet. Als bewindvoerder had Y een eigen verantwoordelijkheid om de risico's van de investeringen te onderzoeken. Bovendien was Y zich kennelijk bewust van de risico's, aangezien hij met X overeenkwam dat alleen X aansprakelijk zou zijn voor het bedrag van de geldleningen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 31-05-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2017:2233

Zaaknummer: 08/770256-16 (P)

Rechters: G.H. Meijer, C.H. de Haan en G. Edelenbos

Wetsartikelen: 1:350 BW en 323 Sr

RECHTSPRAAK

Erfbelasting. Aftrek van reis- en verblijfkosten en kosten van religieuze plechtigheden.

X erft van zijn Joodse oudtante. Hij wil voor de erfbelasting de reis- en verblijfkosten van hem en zijn kinderen naar Israël aftrekken als kosten van lijkbezorging (art. 20 lid 1 en 2 SW 1956). Zij zijn daarheen gegaan om het stoffelijk overschot te begeleiden en de begrafenis aldaar bij te wonen. Ook wil X de € 50.000 aftrekken die hij uit de nalatenschap aan een Israëliisch leerhuis heeft betaald voor het verrichten van religieuze plechtigheden voor de oudtante in de komende 50 jaar.

Zowel rechtbank als hof acht de reis- en verblijfkosten niet aftrekbaar. Ze staan in een te ver verwijderd verband tot de lijkbezorging (art. 20 lid 1 SW 1956). Het zijn ook geen kosten in de zin van artikel 20 lid 2 SW 1956. Rechtbank en hof wijzen aftrek van de kosten aan het leerhuis ook van de hand, behoudens € 1000 (van de € 50.000) voor de plechtigheden in het eerste jaar na tantes overlijden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 17-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:1449

Zaaknummer: BK-16/00402

Rechters: W.M.G. Visser, G.J. van Leijenhorst en J.V. van Noorle-Jansen

Wetsartikelen: 20 SW 1956

RECHTSPRAAK

Afgifte door OM van in beslag genomen zaken van erflater aan vereffenaar is onrechtmatig jegens echtgenote.

A en zijn echtgenote zijn strafrechtelijk vervolgd voor witwassen. In dat kader zijn zaken van A in beslag genomen. Na A's overlijden is de strafzaak tegen hem geëindigd met een niet-ontvankelijkverklaring. De echtgenote is vrijgesproken. Zij is erfgenaam van A.

Er is al een vereffenaar benoemd over de nalatenschap van A, als de echtgenote teruggave van de in beslag genomen zaken eist (art. 552a Sv). Volgens de Rechtbank Oost-Brabant kan alleen de vereffenaar een klaagschrift in de zin van artikel 552a Sv indienen en is de echtgenote daarin niet-ontvankelijk. Nadat de Hoge Raad (27 mei 2014) dit oordeel heeft vernietigd – de echtgenote is wel een belanghebbende – oordeelt de Rechtbank Oost-Brabant, na terugverwijzing, dat het OM de zaken moet teruggeven aan de echtgenote.

Het OM heeft de zaken echter tijdens de beklagprocedure aan de vereffenaar afgegeven, die ze intussen heeft vervreemd. Teruggave is niet meer mogelijk. Volgens de rechtbank in de onderhavige procedure is de afgifte aan de vereffenaar jegens de echtgenote onrechtmatig. De Staat is aansprakelijk voor de schade. Hier doet niet aan af dat de echtgenote de zaken bij de vereffenaar had kunnen opvorderen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 17-05-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:5329

Zaaknummer: C/09/516093 / HA ZA 16-923

Rechters: L. Alwin

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewindvoerder krijgt geen machtiging tot verwerping nalatenschap. Het verzoek is cijfermatig onvoldoende onderbouwd.

X is 89 en dementerend. Ze heeft een meerderjarigenbewindvoerder en mentor. X erft van haar zuster een woning. Hierop rust een (niet-erfrechtelijk) recht van gebruik en bewoning voor een jongere zuster.

De bewindvoerder – kind van X – vraagt machtiging om namens X de nalatenschap te verwerpen (art. 4:193 lid 1 BW). De kantonrechter wees de machtiging af. Daarna pas gaf de bewindvoerder een toelichting op zijn verzoek. Hierop raadde de kantonrechter hem aan het verzoek nogmaals bij het hof in te dienen.

De bewindvoerder stelt voor het hof dat de verwerping niet ten koste zal gaan van de zorgbehoefte van X, noch van de kwaliteit van haar leven. Integendeel, over de verkrijging van haar (aandeel in de) bloot eigendom moet zij ruim € 30.000 erfbelasting betalen en dat heeft X niet beschikbaar.

Ook het hof wijst de machtiging af. De bewindvoerder heeft zijn stelling dat de erfbelasting niet uit X's vermogen kan worden betaald niet onderbouwd met onderliggende bescheiden. Het hof kan daardoor niet beoordelen of de verwerping in het belang van X is.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:858

Zaaknummer: 200.195.663/01

Rechters: I.G.M.Th. der Weijers-van Marck, R. Feunekes en D.J.I. Kroezen

Wetsartikelen: 4:193 BW